

OBRAĆANJE DR NEVENE KARANOVIĆ, DRŽAVNOG SEKRETARA MINISTARSTVA ZDRAVLJA

Pre godinu dana kada smo razgovarali o tome kakva je budućnost prokupačke bolnice na proslavi 80 godina od njenog osnivanja, podsetili smo se koliko je bilo trenutaka koji su vrlo napredni bili za Prokuplje i u kojima je Prokuplje prednjačilo. Konstatovali smo da postoji mnogo stvari koje još treba da uradimo, naročito u oblasti u kojoj mi radimo, a to je zdravstveni sektor. Konstatovali smo da se dosta toga i uradilo, da smo prošli period takozvane kompenzacije, kada smo morali da nadoknadimo sve ono što smo 90-ih godina na žalost propustili, kada su ovakve zgrade građene iz najbolje namere iz samodoprinosa, planirane da budu velike bolnice, morale da budu zaustavljene u gradnji jer smo morali da se posvetimo nekim drugim stvarima, zato što su nas neke druge stvari sprečavale da napredujemo.

Nakon toga bavili smo se reorganizacijom zdravstvenih ustanova i mogu da konstatujem danas posle ovog obilaska bolnice da su mnoge stvari koje su zacrtane pre nekoliko godina maltene u potpunosti završene.

Danas prisustvujemo otvaranju centra za dijalizu, koji je centar evropskog nivoa jer je rađen po evropskim standardima. O tome govore pre svega standardi gradnje koji su ovde iskorišćeni i u potpunosti sprovedeni. Ministarstvo zdravlja sa svojom republičkom stručnom komisijom za hemodijalizu, početkom godine je vrlo ozbiljno razmotrilo stanje dijalize i nefrologije u Srbiji i načinilo posle višemesečnog rada dokument koji se zove "Program razvoja dijalize u Srbiji do 2020. godine". Predsednik komisije prof. dr Vidojko Đorđević je tu danas sa nama i zajedno

smo obilazili centre za dijalizu koji su novootvoreni u Srbiji. Radi se o satelitskom centru u Žagubici koji je otvoren pre nekoliko nedelja, zatim juče smo prisustvovali početku rada jednog od najvećih centara za dijalizu na jugu Srbije - leskovačkom dijaliznom centru koji je sagrađen iz temelja od 2006. godine do danas i ima najsavremenije uslove lečenja. Do pre nekoliko sati bili smo u Kuršumliji, gde je otvoren satelitski centar za hemodijalizu koji ima 12 pacijenata od koji su neki putovali po 120 kilometara dnevno do Prokuplja iz Prolom banje ili nekih sela u okolini Kuršumlije kako bi bili dijalizirani tri puta nedeljno. Sve to utiče jedno na drugo, utiče na ovakav centar koji je radio u četiri smene, gde nisu samo pacijenti bili opterećeni već i osoblje koje mora da ima punu koncentraciju, jer se bavi jednim vrlo odgovornim poslom. Došli smo do toga da danas imamo rasterećenje jednog broja pacijenata koji će se dijalizirati bliže svojoj kući, dok će se drugi deo njih dijalizirati u potpuno novim uslovima u kojima se sprovode sva ona propisana pravila koja će sprečiti da se pre svega širi infekcija, koja je u nekim teškim trenucima dijalize dostizala 50% -70 % pacijenata pozitivnih na žuticu, i da će takva jedna optimalna dijaliza, koja se sprovodi u dve smene, što preporučuje Evropsko udruženje nefrologa, doprineti da se najveći broj ovih pacijenata sačuva za transplantaciju bubrega, što predstavlja jedini pravi lek za ove pacijente. Ministarstvo zdravlja je pokrenulo ulazak Srbije u Eurotransplant, a da bi smo to ostavili moramo da budimo svest građana o tome da svi mi moramo jednog dana da budemo donatori, da smo potencijalni donatori organa jer smo potencijalni primaoci organa, treba da budemo od onih koji promovišu ovaj način lečenja koji je jedini način lečenja za mnoge, odnosno za pacijente koji se nalaze na dijalizi. Danas u Srbiji ima 47 000 dobrovoljnih davalaca organa, transplantacija bubrega sa kadavera, odnosno umrlih osoba je prava stvar. Do sada smo u Srbiji uglavnom imali donatorstvo rodbine, koja je jedan od svojih parnih organa davala svojim rođacima na dijalizi. U poslednjih godinu dana u našem neposrednom okruženju u K.C. Niš, obavljene su 4 transplantacije, od toga tri četvrtine sa kadavera. Mislim da naši pacijenti na dijalizi imaju dobru budućnost, za to vreme oni će se dijalizirati u najboljim mogućim uslovima i ja se zahvaljujem ne samo direktoru dr Diniću, već svom osoblju Zdravstvenog centra "Toplica" što su za svoje pacijente i svoje građane uradili ovako mnogo, čestitam.

OBRAĆANJE DR DR DRAGANA DINIĆA, GENERALNOG DIREKTORA ZDRAVSRVENOG CENTRA "TOPLICA" PROKUPLJE

Od poslednje posete državnog sekretara, decembra 2009. godine na proslavi jubileja 80 godina Bolnice, naporno smo radili u vrlo komplikovanim okolnostima.

Želim da Vas upoznam sa urađenim u ovom periodu, po hronologiji.

Obnovljena je fontana na fizikalnoj.

Ova fontana nije bila u funkciji preko 30 godina. Nalazi se na ulazu u bazen, u holu Fizikalne medicine.

Zanovljena je oprema u vešeraju (kupljene 2 profesionalne mašine za pranje, 1 za sušenje i valjak za peglanje posteljine).

U kakvom su stanju bile stare mašine za pranje govori činjenica da nisu mogle da centrifugiraju rublje jer bi se raspale. To je za posledicu imalo nedovoljno kvalitetno pranje i ispiranje bolničkog rublja. Osim toga, nabavljen je i valjak za peglanje posteljine, te je sada sa aspekta higijene bolničkog rublja znatno popravljeno stanje.

Izvršena je rekonstrukcija odeljenja neurologije.

Ovo odeljenje je bilo u vrlo lošem stanju, jedno od najzapuštenijih.

Nabavljen aparat – agregometar i otpočeto sa novom metodom, agregometrijom.

Nevelik broj zdravstvenih ustanova raspolaže ovim aparatom kojim je moguće izmeriti efekat antiagregacione terapije. Time se potstiče preventivno delovanje na neželjene kardiovaskularne događaje.

Nabavljen aparat Triage meter.

Aparat određuje vrednosti: CK-MB, Troponina, Mioglobina, D-dimera i Natriuretskog peptida.

Analize su gotove za 15 min, rade se na Odeljenju urgentne medicine pri prijemu pacienata,

biohemičar nije potreban. Značajno pomaže dijagnostici, prognozi i lečenju pacijenata sa srčanim tegobama. Obzirom da bolnica ima 2 biohemičara, do sada su ove važne analize bile često nedostupne ili spore. Uštedom na pripravnosti i prekovremenom radu biohemičara aparat se već isplatio.

Doneta odluka o izdvajanju doma zdravlja.

Proces izdvajanja Doma zdravlja odvija se u skladu sa SOP – om. Dinamika je uglavnom planirana, rok će biti ispoštovan.

Kupljeno je 50 novih nepromoćivih dušeka za pacijente.

Uglavnom je izvršena zamena sundera koji su bili u katastrofalnom stanju. Postoje fotografije koje ovo dokumentuju.

Godinu i po dana radi se kontinuirano na uređenju bolničke arhive, do sada sređeno oko 70% arhivske građe.

Ovo je strašno obiman posao. Rekao bih da se značaj ovoga posla možda ne shvata na pravi način. Već su kilometri arhivske građe popisani, sređeni i spakovani.

Rekonstruisano je infektivno odeljenje.

Sami ste imali prilike da vidite u kakvom je stanju bilo ovo odeljenje. Uz pomoć Ministarstva zdravlja, uspeali smo da korenito promenimo stanje. Sviđa mi se komentar nekog od pacijenata da je ovo odeljenje sada u rangu hotela sa 3 zvezdice.

Nabavljen je aparat za alergološko testiranje.

Mogućnosti aparata su da iz uzorka venske krvi odredi prisustvo antitela i da odredi intenzitet alergijske reakcije za 20 najčešćih alergena koji su karakteristični za naše podneblje. Mogu se i detaljnije analizirati paneli 20 inhalatornih i 20 nutritivnih alergena.

Sređen je bolnički krug, a u domu zdravlja i bolnici posađeno još 150 četinarara i lišćara.

Sa puno izvesnosti smatram da sad konkurišemo za jedan od najlepše uređenih bolničkih krugova u Srbiji.

Zanovljeni su instrumenti na hirurgiji stari i do 40 godina.

Sa stanjem instrumentarijuma na hirurgiji zbivale su se šale: Imamo dve vrste makaza, jedne koje ne seku i druge koje žvaću. Imamo i dve vrste pinceta, jedne koje ne hvataju i druge koje ispuštaju.

Sada imaju najkvalitetniji Eskulapov instrumentarijum, po njihovom izboru.

Urađena je prva operacija glaukoma u Prokuplju.

Još jedna nova metoda implementirana u svakodnevni rad.

Rekonstruisan je krov pedijatrije.

Novac za ovu investiciju obezbedilo je Ministarstvo zdravlja.

Na ginekologiji je napravljena nova i rekonstruisana stara operaciona sala.

Umesto jedne, sada imamo dve operacione sale. Jedna za tzv. prljave operacije – tumora, infekcija i sl. i druga za carske rezove. Obe su u identičnom, izvanrednom stanju.

Dijaliza je preseljena u novi prostor.

Pre toga smo morali da se sudskim putem izborimo za pravo korišćenja ovog prostora koji je bio uzurpiran. Zatim smo isključivo sopstvenim sredstvima prostor uredili i povećali kapacitet sa 8 na 20 dijaliznih mesta. Trenutno je priključeno 17 aparata za dijalizu. Naši pacijenti više se ne dijaliziraju u 4, već u 2 smene. Sama služba dijalize krenula je odmah u razvoj, već rade hemodijafiltraciju. Ako su vrhunski uslovi u privatnim dijaliznim centrima koji postoje u Beogradu i Nišu, onda s ponosom možemo reći da je i naša dijaliza na tom nivou. Pacijenti se već 5 meseci dijaliziraju u novom prostoru, nikakvih komplikacija nije bilo, ovih dana završeni su radovi na uvođenju centralnog grejanja i pravi je trenutak da se svečanim otvaranjem obeleži

kraj vrlo složenog i obimnog posla.

Javni radovi

Zdravstveni centar je konkurisao i dobio priliku da realizuje 2 javna rada. Upošljene su 52 osobe na 3 i 5 meseci.

Ograda u bolnici

Po planu, ove godine je napravljena ograda na čeonj strani ulaza u bolnicu. Ograda je od kovanog gvožđa sa simbolikom Eskulapove zmije i štapa.

Napravljena je nova zgrada za bolničku apoteku.

Potreba za novom zgradom je objektivna, do sada je apoteka bila na spratu Internog odeljenja, što pravi probleme skladištenja robe. Sada će apoteka biti u prizemnoj zgradi sa dobrim pristupom za istovar robe. Radovi su u završnoj fazi.

Adaptiran je i renoviran novi prostor za dnevnu bolnicu.

U prostoru stare dijalize, u zgradi Internog odeljenja preseljena je dnevna bolnica. Naravno, prostor je pre toga potpuno sređen.

Napravljen je novi parking za zaposlene.

Nabavljeno je 20 parkovskih klupa za bolnički krug.

Bazen na fizikalnoj medicini je u punoj funkciji.

Preko 300 dece je prošlo našu obuku za neplivače. Jedna osnovna škola sprovodi na bazenu fakultativnu nastavu plivanja. Bilo je i proslave dečijih rođendana. Sve ovo razbija sliku klasične bolnice.

Smatramo da bolnica treba da bude mesto radosti. Ovde se rađa život. Najveći broj ljudi se uspešno leči i izleči. Ljudima se pomaže. Malom broju ljudi na žalost se ne može pomoći. Ali bolnica je mesto gde definitivno život pobeđuje, te mi želimo da nam bolnica tako i izgleda. Sprovedene su instalacije do majstorskih baraka (voda, kanalizacija, centralno grejanje). Barake su bile bez elementarnih uslova. Tehničko osoblje nije imalo gde da opere ruke i alat. Ostalo je da im za narednu godinu obezbedimo malo sredstava, a oni će sami svoj prostor urediti.

Formirano je Odeljenje za produženo lečenje i negu bolesnika.

Cilj je da omogućimo smeštaj za lica kod kojih je dijagnostika i lečenje zaključeno. To mogu biti lica u terminalnoj fazi bolesti, da bi se rasteretila porodica, da ne moraju gledati umiranje svojih najmilijih. Tu će se privremeno smeštati i stara lica koja ne mogu brinuti sama o sebi, na taj način članovi porodice mogu otići na odmor npr. I na kraju, smeštaće se i lica kojima je neophodna isključivo nega, npr. dugotrajna hospitalizacija posle traume ili inzulta.

Svi medicinski radnici imaju potrebne bodove za licencu.

Za sve medicinske radnike obezbeđeni su interni bodovi i eksterni preko SLD – a i Saveza zdravstvenih radnika, dakle sve u okviru ustanove, uz dobru koordinaciju, a da niko nije morao da ide van Prokuplja i plaća skupe kotizacije. Na stranu idemo selektivno, kad procenimo da je potrebno i korisno.

Još mnogo poslova je započeto, još mnogo je ideja šta bi se moglo uraditi...

OBRAĆANJE DR RADISAVA STOJANOVIĆA, NAČELNIKA ODSEKA ZA DIJALIZU

Podsetiću da je lečenje bolesnika sa bubrežnom slabošću počelo u našem centru 30.juna 1984. godine u adaptiranom prostoru zgrade Intenog odeljenja, čija je izgradnja počela 1924. godine pod pokroviteljstvom kralja Aleksandra I Karađorđevića.

Sam podatak govori o ogromnim tehničkim , prostornim kao i drugim problemima koji su bili vezani za početak rada. Na početku odsek je radio u jednoj smeni i bilo je sedam bolesnika na hemodijaliznom programu. Vremenom broj bolesnika koji smo morali da zbrinemo bio je sve veći. Uvedena je vrlo brzo druga smena a zatim i treća. Uslovi za rad su se pogoršavali što se pre svega odnosi na prostor ali i druge uslove rada. Pre dve godine smo bili prinuđeni da uvedemo i četvrtu smenu, odnosno dijaliziramo pacijenta noću.

Zbog svega ovoga a posle 26 godina od početka lečenja bubrežnih bolesnika dijalizom unašem centru, danas svi mi imamo zadovoljstvo da otvorimo novi dijalizni centar u prostoru koji dozvoljava potrebne uslove za korektno lečenje bolesnika. Sada umesto u četiri radimo u dve smene. Možemo raditi i vanredne dijalize uvek kada je to potrebno. Omogućili smo lečenje dijalizom i bolesnicima koji se dijaliziraju u drugim centrima Srbije ili onima koji žive u inostranstvu a dolaze u posetu rodbini sa teritorije koja pripada našem centru.

Dijaliza se odvija u adekvatnom prostoru u potpuno odvojenim salama u zavisnosti od toga da li su bolesnici pozitivni ili negativni na viruse žutice.

Nabavkom novih aparata uvedena je i nova metoda dijalize – hemodijafiltracija, za one bolesnike kojima je ona neophodna.

U toku ove godine kod dva naša bolesnika urađena je uspešna transplantacija bubrega sa kadavera a u pripremi je i transplantacija bubrega sa živog davaoca koja će biti urađena do kraja godine.

Zbog svega ovoga, svima koji su doprineli otvaranju novog centra najtoplije zahvaljujemo. Ipak, posebnu zahvalnost zbog predusretljivosti, razumevanja i omogućavanja optimalnih uslova za lečenje bolesnika i rada osoblja, dugujemo generalnom direktoru.

Koristim priliku da najsrdajnije pozdravim bolesnike, one koji su najvažniji i zbog kojih smo svi mi ovde i sada, ljude kojima je naša pomoć neophodna.
Sav uloženi trud i napor vredan je jer olakšava i poboljšava kvalitet njihovih života.

OBRAĆANJE MILANA KRSTIĆA, SEKRETARA UDRUŽENJA BUBREŽNIH BOLESNIKA "TOPLICA" PROKUPLJE

U ime članova Udruženja bubrežnih bolesnika "Toplica" Prokuplje, prenosim vam zahvalnost za uslove dijaliziranja koje ste nam omogućili uređenjem i osavremenjavanjem ovog odeljenja. Svakodnevno, nas pedesetak sa teritorije Blaca, Žitorađe i Prokuplja borimo se sa ovom vrlo teškom bolešću.

Rukovodstvo zdravstvenog centra "Toplica" na čelu sa dr Draganom Dinićem prepoznalo je značaj koji moderna dijaliza i ovako savremeno opremljeni prostor donosi nama koji svakog drugog dana smo ovde i čiji životi zavise od ovih aparata.

Uslovi koje smo dobili na novom odeljenju dijalize su rame uz rame sa evrocentrima i doprinose očuvanju našeg ukupnog zdravlja samim tim i druge dimenzije našeg života dobijaju na kvalitetu. Ali i najsavremenije aparate naravno pokreće čovek, tako da bez ljudi opet ništa, zato ja moram da iskoristim ovu priliku da se zahvalim doktorima, medicinskim sestrama i tehničarima i svima koji rade na dijalizi, za pre svega ljudsku a potom i profesionalnu brigu koju

nam bezrezervno pružaju svakodnevno.

Na ovom odeljenju brišu se granice između ljudskog i profesionalnog, između pacijenata i medicinskog osoblja, pa slobodno mogu reći da nam je ovo druga kuća i porodica.

OBRAĆANJE JELENE PANTOVIĆ, PORTPAROLA ZDRAVSTVENOG CENTRA

Prostor od 50 m² za dijaliziranje bubrežnih bolesnika, koji je godinama diktirao rad u četiri smene sa kapacitetom od svega 8 aparata, zamenjen je novim, adaptiranim prostorom od 600 m² u koji se preseljen odsek dijalize.

Rešavanje ovog najvećeg gorućeg problema u bolnici, pao je isključivo na teret Zdravstvenog centra "Toplica", koji je iz sopstvenih sredstava napravio savremeni centar za dijalizu, reprezentativan za ceo jug Srbije. Nije bilo lako istrajati u planu i realizaciji projekta i pored ekonomske krize koja je aktuelna svuda u zemlji pa i u zdravstvu.

Potez na koji se dugo čekalo i za koji je trebalo puno hrabrosti je ulaganje u budućnost, i koštao je oko 6 miliona dinara. Da bi se ova sredstva obezbedila štedelo se na sve moguće načine, a olakšavajuća okolnost je što su izvođači radova građevinski radnici zdravstvenog centra a iskorišćen je već postojeći prostor u ovoj zgradi nezavršene nove bolnice, gde je smešten i Dom zdravlja.

Zadovoljstvo i podrška pacijenata i zaposlenih, daje nam još veći podsticaj za dalja ulaganja i napredak.

Zašto smo se odlučili na ovaj korak?

Na 8 aparata na hronični program hemodijalize konstantno je bilo uključeno 60 - ak pacijenata, ne računajući pacijente koji su na programu peritonealne dijalize.

Sa samo 8 kreveta, bili smo primorani da uvedemo i četvrtu smenu za dijalizu, a pacijenti su se dijalizirali i nedeljom!

Četvrta smena se završavala u 2 sata posle ponoći, što je znatno remetilo normalan bioritam pacijenata i po pravilu jako loše je na njih delovala.

Za organizaciju dijalize u 2 smene bila je potrebna instalacija 20 aparata, dok je za organizaciju u 3 smene bilo potrebno najmanje 14 aparata.

Na žalost, to nije bilo nikako izvodljivo jer su prostorni kapaciteti gde je nekada bila dijaliza dozvoljavali samo 8 aparata.

Moramo pomenuti i činjenicu da stara dijaliza nije imala ambulantu za preglede, magacinski prostor, adekvatnu sobu za presvlačenje pacijenata i pristojan makar i jedan toalet. Ovo su samo neki od razloga za što hitnije rešavanje ovog gorućeg problema, vremena za čekanje nije bilo, u ovu veliku borbu morali smo da krenemo potpuno sami. I uspehi smo.

Šta nam pruža i znači nova dijaliza?

Obratite pažnju na ulaz u novi objekat. Za razliku od stare, dijaliza sada ima odvojene ulaze za zaposlene i pacijente.

Fizički su odvojene dve velike sale (pozitivna i negativna), obe sa po deset priključaka za aparate, odnosno ukupno dvadeset dijaliznih mesta, što rešava problem dijaliziranja pacijenata i ostvarenje naše misije, odnosno dijaliziranje u dve smene. Zaposleni na dijalizi, uključujući i vozače će sigurno potvrditi moju sledeću konstataciju: Novom, normalnom satnicom osetilo se veliko rasterećenje.

Sale zadovoljavaju sve standarde savremene dijalize sa odvojenim prostorom, odnosno pultovima za sestre koje su pacijentima dostupne u svakom trenutku.

Za skladištenje lekova i rastvora napravljen je veliki magacinski prostor. Pacijenti imaju dve velike sobe za presvlačenje i 2 zasebna toaleta.

Naša dijaliza sada ima i svoju ambulantu, koja radi svakog radnog dana.

Ovaj datum biće upisan crvenim slovima u istoriji zdravstva u Toplici a presecanjem ove crvene vrpce svi mi prisutni ovde bićemo svedoci značajnog događaja.

Dijaliza u Prokuplju, odnosno odsek za nefrologiju, prevenciju i lečenje krvnog pritiska počeo je sa radom pre 26 godina, juna 1984. godine u adaptoranom prostoru internog odeljenja opšte bolnice. Pored edukacije u Institutu za nefrologiju i hemodijalizu u Nišu posebna zahvalnost pripada prof. dr Spiri Strahinjiću.

Problematiku vezanu za prostor i naše napore, od samog početka odlično poznaje, državni sekretar dr Nevena Karanović koja je i ovoga puta dokazala koliko je za nju i Ministarstvo zdravlja posebno važan jug Srbije.